

Oponentský posudek diplomové práce

Autorka DP: **Bc. Polina Bogatova**
Vedoucí DP: **Mgr. Jana Kitzlerová, Ph.D.**
Oponent DP: **Mgr. Veronika Stranz-Nikitina, Ph.D.**
Název DP: **Umělecké jazykové prostředky v překladu**
Ústav: **Ústav východoevropských studií**

Formální úprava:

Po formální stránce splňuje práce obecné požadavky kladené na diplomové práce (obsahuje čestné prohlášení, obsah, dále klíčová slova, abstrakt v češtině a anglickém jazyce, přílohy), je opatřena poznámkovým aparátem, seznamem zkratk a seznamem použité literatury. Ačkoliv je práce celkově napsána na dobré jazykové úrovni, je třeba zmínit určité nedostatky formálního rázu, jako jsou překlepy, nebo skutečnost, že se některé bibliografické údaje uvádějí nejednotně, například:

КЭТФОРД, Дж. К. Лингвистическая теория перевода. Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. М.: Международные отношения, 1978. - С. 91-114. ale NEWMARK, Peter. A text book of translation. New York: Prentice Hall, 1988, стр. 211

Čtenář narazí i na chybějící výrazy, například: В литературном переводе язык играет не только коммуникативную, социальную и соединительную роль, но и прежде всего (обеспечивает?) передачу информации. (s. 69); Главное, чтобы перевод означал для носителей языка перевода то же самое, что значило исходное высказывание для носителей (языка?) оригинала. (s. 17).

Struktura práce:

Strukturu předložené diplomové práce považuji za vyváženou a vhodnou ve vztahu ke zvolenému tématu a stanovenému cíli. Diplomová práce má klasickou přehlednou strukturu, která zahrnuje teoretickou část a praktickou analýzu, použití dílčích metodologických postupů a výběr sekundární literatury rovněž odpovídá záměru. Text autorka vhodně doplnila řadou tabulek, umožňujících názorný přehled použitých překladatelských řešení.

První a druhá kapitola jsou zaměřeny na popis podstaty uměleckého textu z hlediska specifických problémů, které se zákonitě vyskytují při jeho překladu. Čtvrtá a pátá kapitola je věnována fantasy jako uměleckému žánru obecně a osudu překladů zvoleného pro analýzu textu do ruštiny, češtiny a slovenštiny. Šestá kapitola pak přistupuje k stěžejnímu bodu - praktickému rozboru problematiky převodu metafor, humoristických prvků, pomístních a mluvících jmen v díle J. R. R. Tolkiena Pan

prstenů do češtiny, slovenštiny a ruštiny. Závěrečná kapitola nabízí všeobecný shrnující přehled realizovaného výzkumu.

Splnění cílů práce:

Jako svůj hlavní cíl autorka uvádí záměr teoreticky prozkoumat a dále na praktických příkladech zanalyzovat strukturální zvláštnosti a možné způsoby převodu metafor, toponymů a mluvících jmen v díle J. R. R. Tolkiena Pan prstenů do češtiny, slovenštiny a ruštiny. Cílem rovněž bylo popsat a vyložit podstatu problémů spojených s těmito pro překladatele obtížnými otázkami a dále posoudit různé možnosti jejich řešení. Autorka se s těmito nesnadnými úkoly zdárně vyrovnala, všechny požadavky zadání a cíle práce byly splněny. Za velmi inspirativní považuji především vypracování vlastních návrhů pro budoucí překladatele Tolkiena (tady vidím cestu, kudy by se mohl ubírat další výzkum autorky v této oblasti) a vytvoření souhrnného a velmi kvalitního kritického přehledu dějin překládání díla Tolkiena do ruštiny.

Podněty k obhajobě:

1. V kapitole věnované otázce humoru na s. 65 uvádíte rozsáhlý příklad komické scény ze všech čtyř překladů, po kterém ale nenásleduje žádná překladatelská analýza. Nemohla byste s ohledem na zachování elementů komična přiblížit a zhodnotit použité překladatelské postupy? Proč byla zařazena právě tato ukázka?

2. Větší část závěru se zabývá obecnými otázkami teorie překladu, avšak nabízí jen velmi úsporný popis povahy každého z analyzovaných překladů. Nemohla byste blíže charakterizovat závěry, ke kterým jste dospěla po provedení praktického rozboru, a porovnat přístup, postupy a výsledné vyznění překladů všech zvolených překladatelů?

3. Na s. 11 uvádíte: „Несмотря на ограниченный круг тем, затрагиваемых в художественных текстах (жизнь человека и его внутренний мир, борьба добра со злом), средства, которые используются для раскрытия их, неограниченно разнообразны.“ Považujete okruh témat skutečně za takto jasně a definitivně vymezený?

Hodnocení práce:

Práce je přes některé drobné nedostatky jistě zajímavým příspěvkem ke zkoumání praktické aplikace některých aspektů teorie překladu, zejména pokud se jedná o převedení metafor, jmen vlastních a pomístních do kontextu slovanských jazyků. Práci považuji za celkově zdařilou a z hlediska možných budoucích překladu Tolkienova díla za velmi přínosnou. Rozsahem i kvalitou splňuje požadavky, standardně kladené na diplomovou práci (v souladu s OD 10/2014, čl. 4, odst. 4). Autorka prokázala schopnost orientace v odborné literatuře, práce s prameny a schopnost tvůrčího zpracování odborného tématu na náležité obsahové a metodologické úrovni. Je třeba zvláště ocenit snahu o samostatné a teoreticky podložené zhodnocení existujících překladů a předložení některých vlastních

řešení vybraných velmi obtížných problémů překladu. Doporučuji proto k obhajobě s hodnocením **výborně**.

V Praze dne 18.08.2018

Mgr. Veronika Stranz-Nikitina, Ph.D.